

RZEMIEŚLNIK POMORSKI

TYGODNIK GOSPODARCZY

Nowe władze

Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy

Na zasadzie decyzji Ministerstwa Przemysłu uległ zmianie skład osobowy zarządu i dyrekcji Pomorskiej Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy.

Nowym prezesem Izby został mistrz krawiecki p. Wiktor Kuczma z Bydgoszczy, znany działacz społeczny, radny miasta Bydgoszczy oraz członek honorowy Cechu Krawiecko-Kuśnierskiego.

Wiceprezesem mianowany został p. Antoni Osiński, mistrz piekarski z Torunia.

Radcami są: pp. Artur Szulc, mistrz ślusarski z Torunia, Stefan Kwietliński,

mistrz zduński z Włocławka i Leon Urbański, mistrz kołodziejski z Inowrocławia.

Dyrektorem Izby p. o. został p. Józef Werno, dotychczasowy wicedyrektor. Zastępcą dyrektora jest p. Jan Cieszyński z Torunia.

Objęcie władzy w Pomorskiej Izbie Rzemieślniczej przez nowy zarząd i dyrekcję odbyło się w dniu 16 bm. o godz. 10-tej w obecności delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Naczelnika Wojew. Wydziału Przemysłowego p. inż. Buczyńskiego, zastępcy Naczelnika Wojew. Wydziału Przemysłowego p.

mgr Starzonka, Rady Wojew. p. Florian Dombka oraz wiceprezesa Związku Izb Rzemieślniczych p. Fiolki.

Wszyscy członkowie zarządu Izby przyjęli nominację.

Po przejęciu urzędowania zebrani wysłali telegramy hołdownicze do Ministra Przemysłu i Handlu p. Hilarego Minca, dyrektora Departamentu p. Ehrenberga oraz prezesa Związku Izb Rzemieślniczych p. Sadłowskiego.

Nowym władzom Pomorskiej Izby Rzemieślniczej wyraża Redakcja życzenia owocnej pracy dla dobra rzemiosła pomorskiego.

Projekty zmian zasięgu terytorialnego organizacji rzemieślniczych na Pomorzu

Z inicjatywy Izby Rzemieślniczej odbyła się w Bydgoszczy w sali Resursy Kupieckiej konferencja przedstawicieli wszystkich cechów rzemieślniczych na Pomorzu. Zjazd ten został zwołany celem omówienia szeregu aktualnych spraw rzemiosła pomorskiego, szczególnie zaś nowego podziału terenowego w naszym województwie pod względem zasięgu cechów i okręgowych związków cechów. Nową organizację cechów i podział terytorialny Związków Cechowych zaprojektowała Izba Rzemieślnicza na polecenie Ministerstwa Przemysłu. Zasadniczym celem reformy jest chęć uwolnienia poszczególnych cechów i związków, przy czym za podstawę przyjęto rozporządzenie, że samoistny cech musi liczyć co najmniej 50 członków. Liczbę związków cechów w projektowanym planie organizacyjnym zredukowano z 18 na 7.

Konferencję zagalęł prezes Izby p. Goddek, witając licznie przybyłych delegatów z całego Pomorza. Z kolei referat wygłosił

p. Klatkowski, przedstawiając nowy podział organizacyjny, który poniżej w całości przytaczamy:

Cechy projektowane w okręgu Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy

Cechy Murarsko-Ciesielskie

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, pow. Chojnice, Sepólno, Tuchola, Wyrzysk, Szubin, Inowrocław m. i pow.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Nieszawa, m. i pow. Włocławek, pow. Rypin i Lipno, Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz, pow. Brodnica, Swiecie, Chełmno, Nowe Miasto.

Cechy Dekarskie

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, Inowrocław, Szubin, Wyrzysk,

Chojnice, Tuchola, Sepólno, Swiecie, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, Włocławek, Grudziądz, Wąbrzeźno, Lipno, Nieszawa, Rypin, Brodnica, Lubawa.

Cechy Szklarskie

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, Chojnice, Tuchola, Sepólno, Szubin, Inowrocław, Swiecie, Wyrzysk, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Włocławek, m. i pow. Grudziądz, pow. Wąbrzeźno, Brodnica, Nowe Miasto, Rypin, Lipno, Nieszawa.

Cech Kamieniarzy

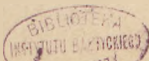
Obwód Bydgoszcz — obszar całego województwa.

Cechy Zduńsko-Garncarskie

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Chojnice, Sepólno, Tuchola, Wyrzysk, Swiecie, Szubin, Chełmno.

18235

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Grudziądz, m. i pow. Włocławek, pow. Brodnica, Nowe Miasto, Lipno, Rypin, Nieszawa, Wąbrzeźno.

Cechy Malarzy i Lakierników

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, pow.: Wyrzysk, Szubin, Chojnice, Tuchola, Sępólno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno, m. i pow. Włocławek, pow. Lipno, Nieszawa, Rypin.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz, pow. Świecie, Chełmno, Brodnica, Nowe Miasto.

Cechy Kominiarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow.: Wyrzysk, Szubin, Świecie, Chełmno, Chojnice, Tuchola, Sępólno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Włocławek, m. i pow. Grudziądz, pow.: Lipno, Nieszawa, Rypin, Wąbrzeźno, Brodnica, Nowe Miasto.

Cechy Kowali

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Lipno, Nieszawa.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice.

Obwód Nakło — Wyrzysk.

Obwód Nowe Miasto — Lubawa.

Obwód Sępólno — pow. Sępólno.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Szubin — pow. Szubin.

Obwód Tuchola — pow. Tuchola.

Obwód Rypin — pow. Rypin.

Obwód Wąbrzeźno — pow. Wąbrzeźno.

Cech Ślusarzy Samochodowych

Obwód Bydgoszcz — teren całego województwa.

Cechy Ślusarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, pow. Nieszawa.

Obwód Brodnica — Lubawa.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno ewent. do Świecia.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice, Tuchola, Sępólno.

Obwód Nakło — pow. Wyrzysk.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Rypin — pow. Rypin.

Obwód Lipno — pow. Lipno.

Obwód Szubin — pow. Szubin.

Cechy Zegarmistrzów

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Wyrzysk, Szubin, Chojnice, Sępólno, Tuchola, Świecie, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Włocławek m. i pow. Grudziądz, pow. Wąbrzeźno, Brodnica, Lubawa, Lipno, Nieszawa, Rypin.

Cechy Blacharzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin, Wyrzysk, Chojnice, Sępólno, Tuchola.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Wąbrzeźno, Nieszawa, Lipno, Rypin.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz, pow. Świecie, Chełmno, Brodnica, Nowe Miasto.

Cechy Elektryków

Obwód Bydgoszcz — obszar całego województwa.

Cechy Stolarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, pow. Wyrzysk.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice, Sępólno, Tuchola.

Obwód Nowe Miasto — pow. Lubawa.

Obwód Szubin — pow. Szubin.

Obwód Świecie — pow. Świecie, pow. Chełmno.

Siedziba niestabilna — pow. Nieszawa, Lipno, Rypin.

Cechy Kołodziej

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, pow. Wyrzysk.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz, pow. Brodnica, Lubawa.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław, Szubin.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Nieszawa, Lipno, Rypin.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice, Sępólno, Tuchola.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno.

Cechy Bednarzy

Obwód Bydgoszcz — obszar całego województwa.

Cechy Szczotkarzy

Obwód Bydgoszcz — obszar całego województwa.

Cechy Koszykarzy

Obwód Bydgoszcz — obszar całego województwa.

Cechy Piekarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Lipno, Rypin.

Obwód Aleksandrów Kujawski — pow. Aleksandrów Kujawski, pow. Nieszawa.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica, Lubawa.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice, Sępólno, Tuchola.

Obwód Nakło — pow. Wyrzysk.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno.

Cechy Cukierników

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Wyrzysk, Szubin, Chojnice, Tuchola, Sępólno, Świecie, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Grudziądz, m. i pow. Włocławek, pow. Wąbrzeźno, Brodnica, Lubawa, Lipno, Nieszawa, Rypin

Cechy Rzeźników

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław, Szubin.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Rypin.

Obwód Aleksandrów Kujawski — pow. Nieszawa.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica, Lubawa.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno (ew. do Świecia).

Obwód Chojnice — pow. Chojnice, Sępólno, Tuchola.

Obwód Nakło — pow. Wyrzysk.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Lipno — pow. Lipno.

Cechy Krawców Damskich

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

(winny się połączyć w jedne cechy męsko-damskie).

Cechy Krawców Męskich

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

(winny się połączyć w jedne cechy męsko-damskie).

Cechy Krawców Męsko-Damskich

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Nieszawa, Rypin ew. Lipno.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno.

Obwód Nakło — pow. Wyrzysk.

Obwód Sępólno — pow. Sępólno.

Obwód Nowe Miasto — pow. Lubawa.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Tuchola — pow. Tuchola.

Obwód Lipno — pow. Lipno ew. do Włocławka.

Obwód Szubin — pow. Szubin.

Obwód Wąbrzeźno — pow. Wąbrzeźno.

Cechy Tkaczy i Bieliźniarzy

Obwód Bydgoszcz — obszar całego województwa.

Cechy Kapeluszników i Czapników

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Wyrzysk, Szubin, Chojnice, Tuchola, Sępólno, Świecie, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Grudziądz, m. i pow. Włocławek, pow. Lipno, Nieszawa, Rypin, Wąbrzeźno, Brodnica, Lubawa.

Cechy Szewców i Cholewkarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek.

Obwód Aleksandrów Kujawski — pow. Nieszawa.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica.

Obwód Chełmno — pow. Chełmno.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice.

Obwód Lipno — pow. Lipno.

Obwód Nowe Miasto — pow. Lubawa.

Obwód Nakło — pow. Wyrzysk.

Obwód Rypin — pow. Rypin.

Obwód Świecie — pow. Świecie.

Obwód Szubin — pow. Szubin.

Obwód Sępólno — pow. Sępólno.

Obwód Tuchola — pow. Tuchola.

Obwód Wąbrzeźno — pow. Wąbrzeźno.

Cechy Siodlarzy, Tapicerów i Rymarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, pow. Chojnice, Tuchola, Sępólno, Wyrzysk.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz, Brodnica, Lubawa, Świecie i Chełmno.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Lipno, Nieszawa, Rypin.

Cechy Fryzjerów

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, pow. Wyrzysk.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, pow. Wąbrzeźno.

Obwód Grudziądz — m. i pow. Grudziądz, Lubawa.

Obwód Inowrocław — m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin.

Obwód Włocławek — m. i pow. Włocławek, Rypin, Lipno, Nieszawa.

Obwód Chojnice — pow. Chojnice, Tuchola, Sępólno.

Obwód Świecie — pow. Świecie, pow. Chełmno.

Obwód Brodnica — pow. Brodnica.

Cechy Fotografów

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin, Wyrzysk, Chojnice, Sępólno, Tuchola, Świecie, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Włocławek, m. i pow. Grudziądz, pow. Wąbrzeźno, Brodnica, Lubawa, Rypin, Lipno, Nieszawa.

Cechy Młynarzy

Obwód Bydgoszcz — m. i pow. Bydgoszcz, m. i pow. Inowrocław, pow. Szubin, Wyrzysk, Chojnice, Sępólno, Tuchola, Świecie, Chełmno.

Obwód Toruń — m. i pow. Toruń, m. i pow. Włocławek, m. i pow. Grudziądz, pow. Wąbrzeźno, Brodnica, Lubawa, Rypin, Lipno, Nieszawa.

Okręgowy Związek Cechów w Bydgoszczy (obejmuje miasto i powiat Bydgoszcz, powiat Wyrzysk)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Murarzy i Cieśli w Bydgoszczy, Cech Dekarzy w Bydgoszczy, Cech Szklarzy w Bydgoszczy, Cech Zduńsko-Garnarski w Bydgoszczy, Cech Malarzy i Lakierników w Bydgoszczy, Cech Kamieniarzy w Bydgoszczy, Cech Kowali w Bydgoszczy, Cech Kowali w Nakle, Cech Ślusarzy Samochodowych w Bydgoszczy, Cech Ślusarzy w Bydgoszczy, Cech Ślusarzy w Nakle, Cech Zegarmistrzów w Bydgoszczy, Cech Blacharzy i Instalatorów w Bydgoszczy, Cech Elektryków w Bydgoszczy, Cech Stolarzy w Bydgoszczy, Cech Stolarzy i Kołodziejów w Nakle pow. Wyrzysk, Cech Bednarzy w Bydgoszczy, Cech Szczotka-

rzy w Bydgoszczy, Cech Piekarzy w Bydgoszczy, Cech Piekarzy w Nakle, Cech Cukierników w Bydgoszczy, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Bydgoszczy, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Nakle, Cech Krawiecko-Kuśnierski w Bydgoszczy, Cech Krawiecki w Nakle, Cech Tkaczy i Bielżniarzy w Bydgoszczy, Cech Kapeluszników w Bydgoszczy, Cech Szewsko-Cholewkarski w Bydgoszczy, Cech Szewców i Cholewkarzy w Nakle, Cech Siodlarzy i Tapicerów w Bydgoszczy, Cech Fotografów w Bydgoszczy, Cech Fryzjerów w Bydgoszczy, Cech Fryzjerów w Nakle.

Okręgowy Związek Cechów w Chojnicach (obejmuje pow. Chojnice, pow. Sępólno, pow. Tuchola)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Kowali w Chojnicach, Cech Kowali w Tucholi, Cech Ślusarzy w Chojnicach, Cech Stolarzy w Chojnicach, Cech Kołodziejów w Chojnicach, Cech Piekarzy w Chojnicach, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Chojnicach, Cech Krawiecki w Chojnicach, Cech Krawiecki w Sępólnie, Cech Krawiecki w Tucholi, Cech Szewsko-Cholewkarski w Chojnicach, Cech Szewsko-Cholewkarski w Tucholi, Cech Szewsko-Cholewkarski w Sępólnie, Cech Fryzjerów w Chojnicach.

Okręgowy Związek Cechów w Świeciu (obejmuje powiaty Świecie i Chełmno)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Kowali w Świeciu, Cech Kowali w Chełmnie, Cech Ślusarzy w Świeciu, Cech Ślusarzy w Chełmnie, Cech Stolarzy w Świeciu, Cech Kołodziejów w Świeciu, Cech Kołodziejów w Chełmnie, Cech Piekarzy w Świeciu, Cech Piekarzy w Chełmnie, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Świeciu, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Chełmnie, Cech Krawiecki w Świeciu, Cech Krawiecki w Chełmnie, Cech Szewsko-Cholewkarski w Świeciu, Cech Szewsko-Cholewkarski w Chełmnie, Cech Fryzjerów w Świeciu, Cech Fryzjerów w Chełmnie.

Okręgowy Związek Cechów w Grudziądzu (obejmuje miasto i powiat Grudziądz, pow. Lubawa i pow. Brodnica)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Murarzy i Cieśli w Grudziądzu, Cech Malarzy i Lakierników w Grudziądzu, Cech Kowali w Grudziądzu, Cech Kowali w Brodnicy, Cech Kowali w Nowym Mieście, Cech Ślusarzy w Grudziądzu, Cech Ślusarzy w Brodnicy, Cech Blacharzy i Instalatorów w Grudziądzu, Cech Stolarzy w Grudziądzu, Cech Stolarzy w Brodnicy, Cech Stolarzy w Nowym Mieście, Cech Piekarzy w Grudziądzu, Cech Piekarzy w Brodnicy, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Grudziądzu, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Brodnicy, Cech Krawiecko-Damski w Grudziądzu, Cech Krawiecko-Męski w Grudziądzu, Cech Krawiecki w Brodnicy, Cech Krawiecki w Nowym Mieście Lubawskim, Cech Szewsko-Cholewkarski w Grudziądzu, Cech Szewsko-Cholewkarski w Brodnicy, Cech Szewsko-Cholewkarski w Nowym Mieście, Cech Kołodziejów w Nowym Mieście, Cech Siodlarzy w Grudziądzu, Cech Fryzjerów w Grudziądzu, Cech Młynarzy w Grudziądzu.

Okręgowy Związek Cechów w Toruniu (obejmuje miasto i pow. Toruń i pow. Wąbrzeźno)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Murarzy i Cieśli w Toruniu, Cech Szklarzy w Toruniu, Cech Zduński w To-

runiu, Cech Malarzy i Lakierników w Toruniu, Cech Kominiarzy w Toruniu, Cech Kowali w Toruniu, Cech Kowali w Wąbrzeźnie, Cech Ślusarzy w Toruniu, Cech Zegarmistrzów w Toruniu, Cech Blacharzy i Instalatorów w Toruniu, Cech Stolarzy w Toruniu, Cech Kołodziejów w Toruniu, Cech Piekarzy w Toruniu, Cech Cukierników w Toruniu, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Toruniu, Cech Krawiecko-Damski w Toruniu, Cech Krawiecko-Męski w Toruniu, Cech Krawiecki w Wąbrzeźnie, Cech Kapelusznicy w Toruniu, Cech Szewsko-Cholewkarski w Toruniu, Cech Szewsko-Cholewkarski w Wąbrzeźnie, Cech Siodlarzy w Toruniu, Cech Fotografów w Toruniu, Cech Fryzjerów w Toruniu, Cech Młynarzy w Toruniu.

Okręgowy Związek Cechów w Inowrocławiu (obejmuje miasto i powiat Inowrocław i pow. Szubin)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Malarzy i Lakierników w Inowrocławiu, Cech Kowali w Inowrocławiu, Cech Kowali w Szubinie, Cech Ślusarzy w Inowrocławiu, Cech Ślusarzy w Szubinie, Cech Stolarzy w Inowrocławiu, Cech Stolarzy w Szubinie, Cech Kołodziejów w Inowrocławiu, Cech Piekarzy w Inowrocławiu, Cech Piekarzy w Szubinie, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Inowrocławiu, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Szubinie, Cech Krawiecki w Inowrocławiu, Cech Szewsko-Cholewkarski w Szubinie, Cech Siodlarzy w Inowrocławiu, Cech Szewców i Cholewkarzy w Inowrocławiu, Cech Fryzjerów w Inowrocławiu.

Okręgowy Związek Cechów we Włocławku (obejmuje miasto i powiat Włocławek, pow. Nieszawa, pow. Lipno i pow. Rypin)

łączy w sobie następujące Cechy:

Cech Kowali we Włocławku, Cech Ślusarzy i Kowali w Rypinie, Cech Ślusarzy we Włocławku, Cech Ślusarzy w Lipnie, Cech Stolarzy we Włocławku, Cech Piekarzy we Włocławku, Cech Piekarzy w Aleksandrowie Kujawskim, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski we Włocławku, Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Aleksandrowie Kuj., Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Lipnie, Cech Krawiecki we Włocławku, Cech Krawiecki w Lipnie, Cech Szewsko-Cholewkarski we Włocławku, Cech Szewsko-Cholewkarski w Aleksandrowie Kuj., Cech Szewsko-Cholewkarski w Lipnie, Cech Siodlarzy we Włocławku, Cech Fryzjerów we Włocławku.

Przydziały surowców

z Rzemieśln. Centrali Zaopatrzenia i Zbytu

Na składzie:

Dla szewców: skóra twarda i miękka, przedza oraz filce podeszwowe.

Dla siodlarzy: szpagaty oraz filce siodłowe.

Dla ślusarzy i mechaników: karbit i filce techniczne.

Spodziewany jest przydział w najbliższych dniach dla krawców i bielżniarzy wszelkiego rodzaju tekstylii.

Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu podaje do wiadomości iż w ostatnie 3 dni każdego miesiąca wstrzymuje się rozprowadzenie towarów z powodu ustalenia remanentu.

Rzemieślnicy pionierami na Ziemiach Odzyskanych

Okres stabilizacji politycznej i kształtowania się form ustrojowo-gospodarczych państwa polskiego po dwuletnim okresie pracy od chwili odzyskania niepodległości, zasadniczo mamy za sobą. W wyniku doniosłych, o decydującym znaczeniu dla przyszłej struktury państwowej reform społecznych, zarysowało się przejrzyste oblicze socjalne i gospodarcze Polski.

System gospodarczy oparty został o współistnienie trzech sektorów: państwowego, spółdzielczego i prywatnego. W założeniach strukturalnych sens istnienia wspomnianych sektorów polegać ma nie tylko na współistnieniu, — ale przede wszystkim na współdziałaniu. W praktyce współdziałanie to w wielu wypadkach nie istnieje, a odwrotnie przetwarza się w niezdrową rywalizację. Co innego bowiem jest konkurowanie drogą szlachetnego współzawodnictwa, co innego zaś stwarzanie przez jeden sektor dla drugiego specjalnych utrudnień. Szczególnie wyraźnie rysuje się to przy obserwacji wzajemnego stosunku sektorów spółdzielczego i prywatnego.

Państwo niejednokrotnie idzie na rękę sektorowi prywatnemu, chociażby jak np. ostatnio przez podwyższenie liczby robotników w prywatnych przedsiębiorstwach przemysłowych. Natomiast aparat administracyjny, zwłaszcza na Ziemiach odzyskanych, nie wykształcił się jeszcze całkowicie i to jest nie małą przyczyną zbyt dowolnej interpretacji zarządzeń i samowoli czynników lokalnych.

Rozważając te zagadnienia na Ziemiach Odzyskanych, — należy najpierw stwierdzić jedno, a mianowicie: że w każdej dziedzinie życia inicjatywa prywatna działała tam bardzo dużo i państwo w niejednym wypadku stawało się tylko czynnikiem regulującym zakres i formę poczynań indywidualnych. Dowodzi to, że posiadamy zdrowy instynkt narodowy, że rozumiemy iż właśnie na Ziemi Odzyskanej, gdzie leży kierunek rozwojowy przyszłości Polski, musi być skierowany cały dynamizm, energia i zmysł inicjatywy prywatnej, — oczywiście w ramach ogólnego planu państwowego.

Jasnym jest, że każdy człowiek ma pragnienie ustabilizowania swego życia i poprawy warunków materialnych. I jeżeli ktoś jechał w pierwszych szeregach na zachód — aby objąć tam sklep, a miał przy tym odpowiednie kwalifikacje, czy też jeżeli rzemieślnik poszukiwał warsztatu poniemieckiego, możliwie w najlepszym stanie i najlepiej zapatrzonego, — to ludzie ci wykazali

tym swoją inicjatywę, — a dzisiaj pozostając nadal na swych placówkach i stosując się do obowiązujących przepisów, są tylko korzystną lokatą dla państwa. Przecież to z nich tworzy się klasa drobnych posiadaczy, zrastających się głęboko z terenem zamieszkania i wpływających na podniesienie ogólnej stopy życiowej.

Kapitałnym przykładem wkładu energii indywidualnej, jest zorganizowanie wyższych uczelni na Ziemiach Odzyskanych, — samorzutne powstawanie chórów ludowych, teatrów amatorskich, a w dziedzinie społecznej współzycie poszczególnych grup ludnościowych, — bo przecież nie drogą nakazu, nie na mocy urzędowego planu, ale samorzutnie, przez pracę zespołową, czy przez pomoc sąsiedzką zarysowały się pierwsze zryby wzajemnego poznania i zrozumienia.

Wracając do znaczenia sektora prywatnego w życiu gospodarczym na Ziemiach Odzyskanych, stwierdzić musimy, że zarówno kupiec, jak i rzemieślnik inicjatywą swoją, a częstokroć poświęceniem nawet, przyczynili się wiele do stabilizacji stosunków na tamtym terenie. Oni stali częstokroć w pierwszym szeregu pionierów nie tylko w dziedzinie gospodarczej, — ale także i w wielu innych dziedzinach życia.

Koniunkturanci kupcy czy rzemieślnicy, bo i tacy byli i są, — nie wchodzi w rachubę. Ci albo sami odejdą po skonstatowaniu, że łatwy zarobek zawsze szybko się kończy, — albo usunie ich samo rzemiosło i kupiectwo, które w tej chwili jest w stadium końcowym montowania własnej zawodowej sieci organizacyjnej.

Od rzemiosła i kupiectwa wymaga dziś niewątpliwie dużo, — zarówno państwo i społeczeństwo, a nawet spółdzielczość. Rzemiosło, kupiectwo i przemysł prywatny, angażują się czynnie w życiu publicznym i na wszelkie w ich stronę skierowane sugestie o charak-

terze społecznym idą chętnie, a bardzo często sami wysuwają inicjatywę. Aspołeczne stanowisko niektórych jednostek jest piętnowane także przez własne środowiska.

Pomimo tego pozytywnego stosunku rzemiosła i kupiectwa do wszelkich zagadnień o charakterze społecznym i gospodarczym, — zarówno spółdzielczość, jak i lokalna administracja częstokroć nie zajmują właściwego stanowiska, utrudniając niejednokrotnie posunięcia inicjatywy prywatnej w zakresie lokalnym. W postępowaniu czynników lokalnych zacierają się ustalone granice działania poszczególnych sektorów, oczywiście ze szkodą dla rzemieślnika, kupca czy przemysłowca. Nie rzadko zdarzają się wypadki, że pierwszeństwo do lokalu sklepowego ma spółdzielnia, a nie kupiec lub rzemieślnik. Rzemiosło prywatne ma trudności w otrzymaniu surowca, podczas gdy trudności tych nie ma rzemiosło zespołowe, czy produkcja państwowa. Są to oczywiście momenty przejściowe, przy odpowiednim postawieniu i zorganizowaniu aparatu spółdzielczego i administracyjnego wspomniane mankamenty da się z pewnością usunąć. Cały bowiem wysiłek władz na Ziemiach Odzyskanych powinien iść w tym kierunku, by położyć kres niezdrowej rywalizacji i znieść prymat spółdzielczości nad inicjatywą prywatną. Dążyć należy natomiast do rywalizacji zdrowej, — do wzajemnej współpracy, — co przyczyni się w dużej mierze do dalszej stabilizacji życia w kraju, a w szczególności do zagospodarowania Ziemi Odzyskanych.

W granicach prawnych musi być pozostawiona całkowita swoboda działania poszczególnym sektorom nie zaś faworyzowanie jednych, kosztem drugich. Tylko harmonijny układ stosunków pomiędzy trzema sektorami i wzajemna, oparta na życzliwym współdziałaniu praca, zapewni wspólną przyszłość nowo odzyskanym ziemiom na zachodzie.

(Artykuł pozostaje w związku z „Tygodnikiem Ziemi Odzyskanych“ od 14 do 20 kwietnia br.).

Kubatek Bogumił.

Taryfa płac dla uczniów

Stawka płac dla uczniów obecna była niewspółmierną w stosunku do płac sił wykwalifikowanych. Pismo ogólne Departamentu Rzemiosł i Przemysłu Ludowego z dnia 4. VII. 1945 r. ustaliło stawki płac dla uczniów za jedną godzinę w pierwszym roku nauki 2,— zł, w drugim roku 2,40 zł i w trzecim 2,70 zł. Obecnie stawki te zostały zmienione i to zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu — Departament Przemysłu Miejsowego z dnia 31. III. br. Wynoszą one za jedną godzinę:

Dla podlegających obowiązkowi szkolnemu; a) w 1 roku nauki 5,— zł, b) w 2 roku nauki 7,50 zł, c) w 3 roku nauki 10,— zł.

Dla niepodlegających obowiązkowi szkolnemu; a) w 1 roku nauki 10,— zł, b) w 2 roku nauki 15,— zł, c) w 3 roku nauki 20,— zł.

Należy przestrzegać, by w umowach o naukę był wypełniony punkt o wynagrodzeniu uczniów wedle powyższych danych, gdyż w braku tego Izba Rzemieślnicza nie będzie takiej umowy rejestrować. JW.

Jak przygotowują się do zawodu zagranicą?

Przez wiele wieków droga do zawodu prowadziła poprzez terminowanie u majstra. Była to droga uświęcona przez tradycję, sięgała bowiem jeszcze do czasów średniowiecza. Czeladnik wyzwolony wędrował potem z miasta do miasta, gdzie praktykował w warsztatach sławnych mistrzów, by wreszcie wrócić do swego rodzinnego miasta i po wykonaniu tzw. majstersztyku, otworzyć za zgodą cechu własny warsztat.

Dzisiaj nie jest to już jedyna droga do zawodu. Życie gospodarcze dziś się skomplikowało przez wzrost industrializmu. Powstało tyle specjalności zawodowych, że droga terminowania nie wystarcza, by wychować tak wielką ilość specjalistów i podążyć za rozwojem przemysłu. Bardziej skomplikowane życie gospodarcze sprawiło też, że inna niż dawniej jest dzisiaj organizacja kupna i sprzedaży, że państwo coraz bardziej wkracza jako regulator w stosunki gospodarcze. Pociąga to za sobą konieczność posiadania pewnej wiedzy teoretycznej, której już terminowanie zapewnić nie zdoła.

Obserwujemy więc w naszych czasach powstanie nowej drogi kształcenia zawodowego przez szkoły. Rozwój szkolnictwa zawodowego był największy w krajach wysoko uprzemysłowionych, głównie w Stanach Zjednoczonych i Niemczech. Państwa o zacołanej strukturze gospodarczej, a do nich należała również Polska, miały słabszy rozwój szkół zawodowych. U nas pewne zmiany zauważyć się dają od r. 1934, kiedy powstały pierwsze gimnazja zawodowe. Po drugiej wojnie światowej w związku z potrzebami odbudowy kraju znaczenie szkół zawodowych wzrosło u nas jeszcze bardziej.

Przyjrzyjmy się jednak jak pod tym względem wygląda u obcych. W Rosji Sowieckiej w roku szkolnym 1945-46 ze względu na potrzeby odbudowy i przebudowy zniszczonego przez wojnę przemysłu liczba uczniów szkół przemysłowych wynosiła 300 tys., a liczba uczniów szkół rzemieślniczych 150 tys. W ciągu ostatnich pięciu lat szkoły zawodowe wyszkoliły 2.250.000 uczniów kosztem 11 miliardów rubli. Jak wielką wagę przywiązują władze do kształcenia zawodowego, o tym świadczy fakt, że nauczanie w szkołach zawodowych jest bezpłatne, że młodzież jest żywiona i przyodziana przez państwo, że korzystać może z bezpłatnych kursów, że ma dostęp do sanatoriów, że z wielką pieczołowitością otaczany jest ich udział w związkach sportowych i w pracach kulturalno-oświatowych.

W Belgii powstały po wojnie nowe szkoły średnie zawodowe, a mianowicie szkoły rolnicze, ogrodnicze, handlowe, hotelarskie, gospodarstwa domowego, przemysłowe.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki przy wielu szkołach powstały kursy aeronautyczne, których celem jest nie tylko krzewienie amatorstwa, ale danie uczącej młodzieży pewnej orientacji oraz wyrobienie pewnych zręczności, które będą potrzebne w przyszłym zawodzie lotnika.

Wojna wywołała jeszcze inne potrzeby. Wrócili z niej kalecy, którzy nie są już zdolni do pracy w wyuczonym zawodzie, choć z powodzeniem mogliby pracować w zawodzie innym. Zachodzi więc konieczność przeszkolenia zawodowego. Ma to ogromne znaczenie społeczne, zmniejsza bowiem ilość ludzi, którzy żyją z opieki społecznej, a równocześnie wpływa na wzrost samopoczucia i odczuwanie własnej wartości poszkodowanych osobników.

W Baltimore w Stanach Zjednoczonych powstał więc w r. 1946 tzw. Instytut Weteranów dla przeszkolenia zawodowego zde-

mobilizowanych żołnierzy. Oblicza się, że liczba uczniów-weteranów w najbliższych czterech latach wahać się będzie od 2500 do 4000. Możliwość kształcenia zawodowego inwalidów zwróciła również uwagę organizatorów szkolnictwa na kształcenie zawodowe dzieci z urodzenia upośledzonych pod względem fizycznym i psychicznym. To zadanie zaczyna realizować ojczyzna Pestalozziego — Szwajcaria, która wojny nie знаła, nie potrzebuje więc zajmować się przeszkoleniem inwalidów, natomiast z tym większą troskliwością może się zająć kształceniem dzieci. W r. 1946 otwarto tam w kantonie Vaud klasę przysposobienia zawodowego dla dzieci obciążonych, które ukończyły szkołę powszechną. W programie tej klasy są zajęcia z zakresu stolarki, kartoniarstwa, szewstwa, obróbki metali, ogrod-

nictwa i rolnictwa. Szkoła jest zaopatrzona w warsztaty rzemieślnicze, ogród doświadczalny i gospodarstwo rolne. Uczą się w tej szkole chłopcy o inteligencji normalnej, lecz fizycznie niedorozwinięci, słabowici i kalecy, pozostający pod opieką lekarską. Drugą kategorią uczniów to chłopcy o niestabilnym charakterze, którzy nie mogą się zdecydować na wybór zawodu. Dzięki takiej instytucji dzieci źle wyposażone przez naturę nie staną się w przyszłości ciężarem dla społeczeństwa, ale już w szkole zdobywają przygotowanie do ucziwego zarobkowania i drogę do osobistego szczęścia.

A jak jest w Polsce? Kraj tak zniszczony przez wojnę i tak przetrzebiony ludnościowo jak żaden inny stoi przed wielkimi zadaniami do rozwiązania w dziedzinie kształcenia zawodowego. Garść przykładów ze świata wskazuje nam, jak obcy starają się uporać ze swoimi trudnościami.

L. BANDURA.

Kształcenie uczniów rzemieślniczych

Kilkakrotnie zajmowaliśmy się na łamach naszego pisma zagadnieniem kształcenia uczeni. Zagadnienie to jest niezmiernie ważne ze względu na konieczność podniesienia stanu liczebnego rzemiosła. Stan osobowy rzemiosła został przez okres wojenny bardzo uszczuplony. Dalej poważną troską jest walka o wysoki poziom rzemiosła, który częstokroć niepokojąco się obniża. Nie należy sądzić, że to ostatnie dotyczy jedynie rzemiosła — odpowiada ogólnemu cofnięciu się form życia społecznego i gospodarczego. Tylko dobry rzemieślnik i dobry warsztat rzemieślniczy będzie umiał za pewnić sobie należyta pozycję w przyszłym układzie gospodarczym i społecznym, który na skutek nie dającego się ominąć prawa społecznego będzie wynikiem nieubłaganych tarć w życiu społeczno-państwowym.

Rozpatrywaliśmy też w naszym piśmie poszczególne strony zagadnienia, realizowanego w praktyce.

Staraliśmy się dać obraz ekonomiczny rzeczywistości problemu kształcenia ucznia w warsztacie rzemieślniczym z punktu widzenia mistrza, jako uzasadnienie konieczności ulg podatkowych z tego tytułu.

Daliśmy również pogląd na właściwy stosunek szkoły zawodowej, do której młodzież musi uczęszczać do 18 roku życia, do warsztatu pracy.

Napominaliśmy wówczas, że wiele warsztatów bynajmniej nie odpowiada warunkom, które są konieczne, by dać gwarancję, należytego przygotowania młodego rzemieślnika do pracy zawodowej na wysokim poziomie.

Musimy takie sprawy uniewinnić, przynajmniej tymczasem, dopóki przyczyny różnych braków leżą w ogólnej dewastacji powojennej.

Z tych samych przyczyn w bardzo wielu szczegółach niedoskonała jest jeszcze szkoła, jest organizacja cechów i stosunek wzajemny różnych gałęzi gospodarczych — jedynym słowem wiemy, że najrozmaitszych braków jest moc i że się czasem wydaje, iż przerastają siły ludzkie.

Ale droga do naprawy prowadzi tylko i jedynie przez hoczne ścieżki na pozór nie bardzo ważnych — przymierzając do ogólnych spraw w życiu społecznym czynników.

W niniejszym artykule chciałbym zwrócić uwagę na jeden taki czynnik. Należyte podejście do sprawy może się walcie przyczynić do szybkiego wyjścia na szeroki gościniec poprawy bytu w ogóle a w szczegól-

ności zapewnienie odpowiedniej sytuacji rzemiosłu.

Pozwolę sobie podać niesfałszowany list ucznia rzemieślniczego, który będzie lepszym argumentem niż długie, ogólnikowe pisanie.

„Dzień pracy ucznia.

Pracę rozpoczynamy o godzinie 7, minut 30. Mistrz wymaga od uczniów, aby przychodzili jedną godzinę wcześniej. Ponadto podczas pracy uczeń zmuszony jest naukę kraść, to znaczy, nie otrzyma żadnego pouczenia. Gdy uczeń nie wykona swojej pracy według pomysłów mistrza, zostaje on od niej odepchnięty, poczem roboty które robotnik wykonywać powinien, wykonuje uczeń, który ma być czeladnikiem. Ryzykując których powinien uczeń uczyć się w godzinach pracy zostają zupełnie wykluczone, ponieważ mistrz nie ma czasu i jest inna robota dla ucznia. Zakończenie pracy jest o godzinie 16-tej krótko przed zakończeniem pracy rozpoczyna mistrz z uczniami pracować i przytrzymuje uczniów 2 i czasem 3 godziny po zakończeniu pracy, aby wykorzystywać ucznia do samego dnia. O nauce szkolnej w domu nie ma mowy. Jeżeli taki uczeń będzie wykorzystany za młodych lat zostaje on wyczerpany, wynędzniały nie będzie mógł dobrze pracować jako czeladnik.“

W krótkim zbiorze żalów jest tyle spraw poruszonych, że każda z nich powinna się stać osobnym zagadnieniem. Nie wątpimy, iż tak rzeczywiście się stanie. Cechy powinny się tą sprawą zająć i starać się powołać, krok za krokiem braki w swoich ramach organizacyjnych usunąć.

Byłoby dobrze, by dyskusja na te tematy i ewentualnie pozytywne uchwały dostały się na łamach naszego pisma.

Mnie najboleśniejszym wydaje się to zdanie w którym uczeń skarży się, że „zmuszony jest naukę kraść, to znaczy, nie otrzyma żadnego pouczenia“. Jeżeli nawet zgodzimy się na to, że przesadnym jest twierdzenie, że uczeń nie otrzyma „żadnego“ pouczenia, to jednak z pewnością skarga nie została uchwycona z powietrza, lecz z uczniowskiej doli.

Pomyślmy tylko! Gdzie postępek ekonomiczny naszego kraju, jeżeli się dawkuje w oszczędny sposób dość mizerne umiejętności naszych warsztatów, które siłą rzeczy są przecież daleko wstecz za rozwojem pomysłów na zachodzie? J. Dąb.

Działalność rzemiosła

Z rocznego zebrania Cechu Krawiecko-Kuśnierskiego

We wtorek, 8 kwietnia br. o godz. 10-tej na dużej sali Resursu Kupieckiej, zagał st. cechu Mikołajski roczne walne zebranie Cechu Krawiecko-Kuśnierskiego.

Przez powstanie z miejsc oraz 1 minutową ciszę, uczcili członkowie i członkinie ostatnio zmarłych członków śp. Franciszka Kulasiewicza, Rybkę Romana i Apolonie Budną.

Z sprawozdań członków dowiadujemy się, iż cech okazał dużo żywotności w całorocznej swej pracy. M. in. cech organizował kursy kroju dla swych członków. 14 członków brało udział jako wystawcy na Wystawie Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy z czego 5 zostało nagrodzonych medalami srebrnymi i brązowymi, cech jako organizator stoiska otrzymał list pochwalny. Stworzył kasę pogrzebową, która wypłaciła w 3 wypadkach po 8.000 zł. Zorganizował zabawę karnawałową, której dochód przelano na fundusz sztandarowy.

Poza tym cech brał udział w uroczystościach poświęcenia sztandaru w Gdańsku, Poznaniu, w uroczystościach państwowych i w pogrzebach.

Przewiduje się w tym roku poświęcenie sztandaru połączone z 450-leciem założenia cechu i dalsze kursy kroju w krawiectwie damskim i męskim.

W myśl statutu ustąpiło 2 członków zarządu Woźniak i Ślagowski. Cech mając sekcję kuśnierską krawiectwa męskiego, krawiectwa damskiego i czapniczą podwyższył liczbę członków zarządu do 9-ciu. Jako nowych członków zarządu wybrało kol. kol. Kuczynę, Jankowskiego, Spychalską, Steffe i Kiryłakową, na zastępców kol. kol. Wilczewskiego, Bednarską, Bączkowskiego i Pawłowską.

Wicedyrektor Werno objaśnił o nowym projekcie statutów ramowych dla cechów

i Związków Cechów, gdzie zamiast Powiatowych Związków Cechów mają powstać Okręgowe Związki Cechów oraz wyjaśniła kwestię przymusowego przynależenia do cechu.

Wpisowe do cechu zostało podwyższone dla nowo otwierających warsztaty 1000 zł, dla opieszalców, którzy dotychczas nie wstąpili 3000 zł Dalej kol. Ziółkowski proponuje by na każdym zebraniu zostali przedstawieni nowowstępujący do Cechu oraz nowoprzyjęci uczniowie, ma to znów ponowić tradycję cechową. Zaś zalegający ze składkami mają być wycytani co kwartał na zebraniu inienne.

Z nadesłanego pisma Wydział Przemysłowy przypomniał o wywiesze firmy oraz ujawnienia imienia i nazwiska właściciela. Centrala Odpadków prosi o niepalenie i wyrzucanie odpadków surowca, gdyż i tym przykładamy rękę do odbudowy naszego państwa. Sekcja krawiectwa damskiego w każdy 1-szy poniedziałek po pierwszym odbywa swe wieczory dyskusyjne (fachowe) w jadalni w „Domu Rzemiosła”.

Wicedyr. Werno przypomniał o domach wypoczynkowych dla rzemiosła: 2 na Dolnym Śląsku 1 nad morzem (zgłoszenia należy kierować do Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy celem podziału okresu).

Do komitetu przygotowawczego i uroczystościowego poświęcenia sztandaru zostali wybrani: Woźniak, Pawłowska, Ziółkowski, Łochowicz i Jettka.

Polecono zarządowi wystosować pismo do Centrali Rzemieślniczej by w miarę możliwości przydzielono towary odpowiednio na pory roku a nie jak ostatnio na wiosnę przysyłano towar zimowy.

Po wyczerpaniu porządku obrad st. cechu Mikołajski zamknął zebranie hasłem „Cześć Rzemiosłu”.

Walne roczne zebranie Cechu Malarzy i Lakierników

Dnia 9. bm. odbyło się w małej sali Resursu Kupieckiej walne roczne zebranie Cechu Malarzy i Lakierników, połączone z uroczystością zamknięcia Kursu Malarstwa Dekoracyjnego (kurs ten został zorganizowany przy Cechu Malarzy i Lakierników w Bydgoszczy i trwał od 21. I. 47. do 9. IV. 47 r.). Miał on za zadanie — jak podkreślił w swym przemówieniu do kursistów starszy cechu p. Witkowski — wyrobienie w uczniach poczucia piękna i sztuki, mającego cechować każdą pracę malarza. Kurs ukończyło z wynikiem pomyślnym 14-tu (są to: Dropiewski, Szmelter, Bertak, Lewandowski, Zygmunt, Szachta, Bartóg, Jackowski, Ciara, Leśniewicz, Kilichowski, Wiśniewski, Szewczyński, Sierakowski i Lewandowski Józef. — Po wręczeniu kursistom świadectw ukończenia kursu, zakończono uroczystość wspólną fotografią, której tłem były prace artystyczne, wykonane przez kursistów.

W części drugiej — będącej właściwym zebraniem cechu — starszy cechu p. Witkowski, złożył na wstępie wiceprezesowi Izby Rzemieślniczej p. Fiołce, gratulacje z okazji 50-lecia pracy zawodowej wspomnianego w zawodzie malarskim. Po odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania cechu, nastąpiło wprowadzenie nowych

członków do grona Cechu Malarzy i Lakierników (są to: Pryl, Nowicki, Borowski i Modrakowski). W krótkim przemówieniu starszy cechu zaapelował do nowoprzyjętych członków, aby starali się zawsze realizować ideały cechowe i nigdy nie plamili sztandaru cechowego niegodnym czynem.

Po sprawozdaniach ustępującego zarządu (starszego cechu, sekretarza i skarbnika), Komisja Rewizyjna stawiała wniosek o udzielenie zarządowi absolutorium, którego też zgromadzeni jednogłośnie udzielili.

Ponieważ od cechu władze niejednokrotnie domagają się zestawienia ilości pracowników, zatrudnionych w poszczególnych warsztatach, uchwalono wprowadzenie stałej ewidencji zatrudnionych w poszczególnych firmach pracowników. Ponadto starszy cechu zaapelował do zgromadzonych, aby każda firma w dobrze rozumianym własnym interesie, zatrudniła przynajmniej jednego ucznia.

Po krótkiej przerwie przystąpiono do wyboru nowego zarządu, pod przewodnictwem wiceprezesa Fiołki, które dały następujące wyniki:

Starszym Cechu wybrano ogromną większością ponownie p. Witkowskiego Leona. Podstarszym Cechu został wybrany p. Krau-

ze Jan. Członkami zarządu zostali: Słomski, Szumiński, Lameński, Wiśniewski, Mroczek, Leszczyński, a ich zastępcami: Rutkowski, Sękowski, Leśniewicz, Fiołka, Oźmiński i Szewczyński.

Uchwalono utworzenie kasy pogrzebowej, na którą złożyć ma się jednorazowa opłata każdego członka cechu w wysokości 300 złotych.

W wolnych głosach uchwalono ofiarować kwotę 1140 zł na ekshumację zwłok ofiar, pomordowanych przez zbirów hitlerowskich.

Zebranie zakończył starszy cechu hasłem „Cześć Malarstwu”.

Eies

Z zebrania Cechu Siodlarzy i Tapicerów

W małej sali Resursu Kupieckiej, w dniu 10 kwietnia br. odbyło się zebranie miesięczne Cechu Siodlarzy i Tapicerów.

Zebranie zagał podst. cechu Koczorowski, niewinniając nieobecność starszego cechu. Po przywitaniu obecnych członków oraz przedstawiciela „Rzemieślnika Pomorskiego” odczytano protokół z ostatniego zebrania, który został przyjęty bez zmian.

Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu w nadesłanym piśmie informuje, jak należy rozprowadzać towar przez nich rozprowadzony, oraz proponuje cechowi dostawę włosia końskiego i włosia sztucznego o średniej długości.

Zalecając by cech stworzył spółdzielnię pomocniczą celem sprawniejszego rozprowadzenia surowca pośród członków. Kol. Koczorowski informuje, iż Centrala powyższa nie jest w stanie dostarczyć narazie wszystkich potrzebnych surowców, to też zarząd ze swej strony poczynił starania o sprężyny i len. Z ostatniego przydziału pozostała jeszcze do rozprowadzenia spora ilość surowca, więc apeluje by członkowie wykupili swe przynależne przydziały w jak najkrótszym terminie. Z nowych przydziałów cech już rozprowadza dalsze towary jak: nabłyszczane nici czarne i szare, jedwab zielony i niebieski, kordel oraz filce grube i cienkie.

Dalsza sprawa było uchwalenie podwyżki składek członkowskich na 60 zł miesięcznie, oraz akceptacja jednorazowej zapomogi żonie po zmarłym członku Zywiercie w sumie 2000 zł.

Zebrani zrozumieli potrzebę niesienia pomocy ludziom, którzy zostali dotknięci klęską powodzi. Składka dobrovolna wśród członków przyniosła kwotę 3.370 zł, zaś z kasy cechowej wyasygnowano 3.000 zł. Łączną sumę 6.370 zł polecono wpłacić skarbnikowi na rzecz powodziłan do redakcji Ziemi Pomorskiej.

Termin następnego zebrania ustalono na dzień 8 maja br.

Walne zebranie Pomorskiego Instytutu Oświaty Zawodowej

w Bydgoszczy w gmachu Izby Rzemieślniczej odbędzie się dnia 20 kwietnia br. Początek zebrania o godz. 10-tej. Porządek dzienny: 1. Zagajenie, 2. Odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania, 3. Sprawozdanie z działalności Instytutu w r. 1946, 4. Sprawozdanie finansowe, 5. Dyskusja, 6. Plan pracy na rok 1947 i przyjęcie preliminarza budżetowego, 7. Wolne wnioski, 8. Zamknięcie zebrania.

W zebraniu uczestniczą wszyscy członkowie Instytutu. Zarząd Instytutu uprzejmie zaprasza na zebranie wszystkie Zarządy Cechowe i wszystkich rzemieślników, którzy doceniają znaczenie nauki dla rzemiosła.

Nadzwyczajne zebranie Cechu Szewsko-Cholewkiarskiego

W dniu 9 kwietnia br. w sali Resursy Kupieckiej st. cechu Przybylski zagał zebranie nadzwyczajne Cechu Szewsko-Cholewkiarskiego, witając licznie przybyłych członków oraz gości w osobach wicedyr. Werno, dyr. Krajewskiego i przedstawiciela „Rzemieślnika Pomorskiego” Śpiewakowskiego.

Przez powstanie z miejsce oddano część ostatnio zmarłemu członkowi cechu śp. kol. Piotrowi Różewiczowi.

St. cechu Przybylski w swym przemówieniu prosił członków by gremialnie zapisali się do kasy pośmiertnej i od wypadków, abonowali „Rzemieślnika Pomorskiego” oraz zwrócili się do członków z zapytaniem czy należy jeszcze w tym roku ufundować nowy sztandar cechowy (dotychczasowy jest już bardzo uszkodzony), naco zebrani jednomyślnie wyrazili swą zgodę. Cech zamierza urządzić kurs dokształcający (dla szewców) cholewkiarzy, ma to być chociażby powierzchowne zapoznanie się z cholewkarstwem.

Dyr. Krajewski ostrzegł oraz apelował, by członkowie cechu, którzy otrzymali przydziały skóry nie robili z tego interesów i oddawali reperację obuwia możliwie po jak najniższej cenie, kalkulując według zakupu skóry przydziałowej. W tym to też celu prosi o stworzenie komisji cennikowej i cennika regulującego wszelkie ceny reperacji obuwia. Przytaczając, iż Centrala Rzemieślnicza ma prawo kontrolowania, dalej będą kontrolowały komisje lotne z Komisji specjalnej oraz komisje Związków Zawodowych. Niechcąc tracić dobrego imienia rzemiosła

szewskiego, należy zrobić zdrową i sunienną kalkulację na reperację z surowca przydziałowego.

Do komisji cennikowej zostali wybrani: st. cechu Przybylski, Tafelski, Szygieda, Borucki, Chelminiak, Paszek, Ickiewicz.

Sprawa spółdzielni została w najdrobniejszych szczegółach omawiana przez specjalnego referenta Izby Rzemieślniczej Urbańskiego oraz wicedyr. Werno. Wyczerpujące wskazówki i przedstawienie stanu obecnie już istniejącej spółdzielni udzielał kol. Szygieda. To też okazało się, iż nie potrzeba tworzyć spółdzielni pomocniczej przy cechu, jedynie Pomorska Spółdzielnia Skór, gdzie 80 członków cechu jest już udziałowcami obejmie resztę członków i zwoła nadzwyczajne zebranie tworząc spółdzielnię cechową. Sprawą tą zajmie się nowo wybrana komisja cennikowa.

W dniu 18 maja cech urządził przedstawienie amatorskie połączone z wieczorkiem towarzyskim w Resursie Kupieckiej. Na propozycję kol. Chelminiaka utworzono sekcję muzyczno-śpiewaczą. Koledzy muzycalni posiadający instrumenty muzyczne proszeni są o zgłoszenie się do powyższej sekcji, (zapisy przyjmuje się w sekretariacie cechowym).

Dalszą propozycją była wycieczka cechowa (majówka).

St. cechu podaje do wiadomości, iż zarząd ostatecznie został ukonstytuowany, sekretarzem został kol. Bociek, zastępcą kol. Paszek, skarbnikiem zaś kol. Kaczmarek. Przy końcu zebrania st. cechu apelował do zgody i prosił by nie robił kolega koledze brudnej konkurencji.

Szkolenie inwalidów w rzemiośle.

Z inicjatywy Krakowskiego Instytutu Naukowo-Rzemieślniczego organizuje się w Krakowie ośrodek szkolenia dla inwalidów wojennych w działach: zegarmistrzostwa, radiotechniki i mechaniki samochodowej.

Naukowe Instytuty Rzemieślnicze rozwijają swoją działalność.

Wkrótce uplynie już dwa lata od chwili wznowienia działalności Naukowych Instytutów Rzemieślniczych. Instytutów takich w Polsce mamy 14-cie. Jednym z głównych zadań Instytutów jest akcja doszkoleniowa dorosłych drogą kursów. O rozmiarach akcji świadczy fakt, iż sam Instytut Naukowy Rzemieślniczy w Warszawie przeszkolił na kursach w okresie 1945—1947 r. około 5,000 rzemieślników. Instytut stara się wciągnąć w orbitę swej działalności jak największą ilość rzemieślników na drodze tworzenia i rozbudowy swoich oddziałów powiatowych.

Tabela sprawozdawcza Rzemieślniczych Instytutów Naukowych w Polsce na dzień 1-go stycznia 1947 roku.

Instytut	Wznowienie prac	Ilość oddziałów powiat.	Ilość uczniów
Warszawa	IV. 1945 r.	20	3.200
Kraków	I. 1945 r.	2	1.300
Poznań	III. 1945 r.	30	1.500
Lublin	III. 1944 r.	5	600
Łódź	V. 1945 r.	—	2.700
Toruń	V. 1945 r.	8	1.000
Białystok	VIII. 1945 r.	—	300
Kielce	IX. 1945 r.	2	600
Rzeszów	IV. 1946 r.	9	200
Katowice	II. 1946 r.	13	600
Gdańsk	II. 1946 r.	—	600
Szczecin	V. 1946 r.	2	700
Wrocław	VI. 1946 r.	—	400
Olsztyn	V. 1946 r.	—	100

Ilość uczniów w każdej rubryce obejmuje łącznie Instytut i oddziały, przy tym liczby są nieco zaokrąglone.

W województwach: łódzkim, białostockim i wrocławskim oddziały Instytutu nie są jeszcze zorganizowane, w województwach tych prowadzone są jednak specjalne kursy przy szkołach dokształcających zawodowych.

NOWOŚCI RZEMIEŚLNICZE

Zjazd Związku Izb Rzemieślniczych.

W dn. 4 maja br. z okazji Targów odbędzie się w Poznaniu kolejny Zjazd Izb Rzemieślniczych, na którym omówione zostaną sprawy przekazane do rozpracowania Izdom w myśl uchwał poprzednich zjazdów.

Jednym z naczelnych zagadnień omawianych na zjeździe będzie sprawa organizacji spółdzielni pomocniczych oraz zasad reorganizacji sieci korporacji rzemieślniczych.

Dom Garncarza w Ilży.

Przemysł ceramiczno-artystyczny w Ilży został zapoczątkowany w XVI wieku. Uległ on zniszczeniu w okresie wojny i został obecnie znów uruho-miony. Obecnie projektuje się utworzenie w Ilży wzorowej pracowni szkoleniowej w celu utrzymania dawnej tradycji oraz zorganizowania produkcji artystycznej wyrobów garn-carskich.

Pracownia ta połączona z bursą zostanie powołana do życia pod nazwą „Dom Garncarza”, będzie miała również na celu organizowania periodycznych wystaw i konkursów.

Kursy budowlane na Wybrzeżu.

Naukowy Instytut Rzemieślniczy w Gdańsku organizuje z polecenia Ministerstwa Odbudowy i Min. Opieki Społecznej szereg kursów krótko-terminowych dla rzemieślników.

Przed wszystkim ogłoszono rekrutację kandydatów na kursy 3-miesięczne wieczorowe dla rzemieślników branży budowlanej. Równocześnie rozpoczyna się 6-miesięczne całodzienne kursy dla młodzieży. Bezrobotni młodzież niezamożna prócz zwolnienia z opłat otrzymywać będą stypendia na koszt utrzymania.

Kursy rozpoczynają się z dniem 15 kwietnia b. r.

Cześć zasłużonemu pionierowi Rzemiosła Polskiego

W sobotę, dnia 19 bm., znany na guncie naszym Obywatel Feliks Tomaszewski obchodził niecodzienna uroczystość — 70 lat swych urodzin. Mając lat 14, w roku 1891 wstępuje w naukę ślusarsko-mechaniczną u cechmistrza Fiebrandta. Naukę tą w roku 1895 zdaje z wynikiem dobrym. Z kolei pracuje jako ślusarz w bydgoskiej inspekcji telegraficznej, następnie jako tokarz i ślusarz w Powiatowej Kolei Wąskotorowej w Koronowie. Od roku 1898 wstępuje do Fabryki Rowerów „Stadie” Bydgoszcz, wreszcie wiadomości swe oddaje na usługi podniesienia produkcji maszyn rolniczych. Kiedy w roku 1913 zdał egzamin na mistrza, poświęca się w szczególności sposobowi dokształcania młodzieży rzemieślniczej. Będąc członkiem Komisji Egzaminacyjnej w Cechu Ślusarsko-Samochodowym

młodym czeladnikom udziela nietylko fachowych porad lecz i wszczepia w nich miłość do Kościoła i Ojczyzny.

Należąc do szeregu organizacyj jak: Tow. Śpiewu „Halka”, Tow. Przemysłowego, Cechu Ślusarsko-Samochodowego, Cechu Ślusarsko-Mechanicznego w którym jest członkiem honorowym, dziś mimo swego podeszłego wieku nadal jest czynnym pracownikiem społecznym. Jako mistrz fabryczny przy Fabryce Rowerów „Tornado”, jest i przewodniczącym tamt. Koła Polskiego Związku Zachodniego, oraz członkiem Komisji Rewizyjnej Koła Rodzielskiego przy Szkole Dokształcająco Zawodowej Z. P. Mot.

Z okazji tak pięknej jego rocznicy składamy Zacnemu Solenizantowi jaknaj-szczersze życzenia.

Podręcznik nowoczesnego kroju męskiego

Szerokim kołem braci krawieckiej znany jest od 1910 r. Wojciech Samarzewski, mistrz krawiecki z Chorzowa, autor wielu prac w polskiej literaturze fachowej, wydawca do 1939 r. miesięcznika „Odzież” następnie „Nowa odzież”.

Senior ten rzemiosła polskiego, mający dziś 40 lat pracy, wydał ostatnio „Podręcznik nowoczesnego kroju męskiego (wydanie siódme), o którym mówi:

„Przystąpiłem do opracowania nowego i nowymi zdobyczami techniki kroju uzupełnionego podręcznika kroju”.

My Bydgoszczanie mamy nieco inne podejście do kroju nowoczesnego, może wydaje się nam prostsze i praktyczniejsze, jednakże w dziedzinie tej nie mamy nowego podręcznika, a w literaturze fachowej czasów obecnych zbyt mało jest prac, omawiających daną sprawę. Należy przeto podręcz-

nik powyższy przyjąć z całym uznaniem i nadzieją, że ci, którzy nie są w stanie uczęszczać na kursy kroju, prowadzone pod kierownictwem Wiktora Kuczmy, mistrza z Bydgoszczy, pod nadzorem Pomorskiego Instytutu Oświaty Zawodowej w Toruniu, skorzystają z tego podręcznika w całej pełni.

Praca ta, omawiająca naukę kroje ubrań męskich, damskich oraz wojskowych, z tabelą różnych miar, stanowi jedną z trzech części podręcznika, które z uwagi na względy techniczne i finansowe w kolejności będą się ukazywały.

J. A. DRAŻKOWSKI i S-ka

BYDGOSZCZ, UL. WYZWOLENIA 1
(Przy Placu Teatralnym)

POLECAMY:

podszewki

i przybory krawieckie

Firma nagrodzona brązowym medalem na Wystawie Przemysłu Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy

Czy może istnieć lepszy dowód doskonałości, niż ta naprawdę imponująca liczbaadowolonych zwolenników „JUPITERA”

Przybory foto stałe na składzie

Radio-aparat najkorzystniej nabędziesz tylko w firmie

JUPITER

BYDGOSZCZ, STARY RYNEK 20. TEL. 18-65

Uwaga rzemiosło!

Z dniem 10-go kwietnia br. została otwarta

JADŁODAJNIA

RZEMIEŚNICZA

w Bydgoszczy, przy ul. Jagiellońskiej 10, I. ptr.
W „DOMU RZEMIOSŁA”
pod fachowym kierownictwem
BRONISŁAWA SOBIECHOWSKIEGO.

SZTANDARY

GECHOWE I ORGANIZACYJNE

wykonuje fachowo firma

Ornamenty

Roboty ręczne i maszynowe
Rzemiosła artystyczne
bielizniarstwo

Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 11

Abonujcie

poczytne

pismo rzemiosła pomorskiego

„Rzemieślnik Pomorski”

NOWOOTWARTY

SKŁAD SKÓR

poleca
dla szewców i ślodlarzy
wszelkiego rodzaju przybory

E. Jagaciak, Bydgoszcz
ul. Jezuicka 20.

Dodatki krawieckie, podszewki, włosia, watalinę

POLECA

**BYDGOSKA SPÓŁDZIELNIA
KRAWCÓW, KUŚNIERZY I CZAPNIKÓW**
z odpowledz. udz.

BYDGOSZCZ, ALEJE 1 MAJA NR 19

Filia: Tuchola, Armii Czerwonej 17, Świecie, Duży Rynek 7

Od Redakcji i Administracji

Uprasza się Szanownych Czytelników o uiszczenie przedpłaty za miesiąc maj 1947 r. w kwocie 50,— zł przez przekazywanie pocztą (konto czekowe P. K. O. Bydgoszcz VI-340), lub wpłacanie bezpośrednio w biurze administracji.

Bydgoszcz, ul. Jagiellońska Nr 10, III piętro

„Rzemieślnik Pomorski” — redaguje kolegium. Wydawcy: Związek Cechów w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 10. Redakcja i Administracja: Bydgoszcz ul. Jagiellońska 10, tel. 32-08. Administracja przyjmuje interesantów codziennie od godz. 10 do 13-tej. Redakcja czynna codziennie (oprócz soboty) od godz. 10 do 12-tej.

Konto czekowe PKO Bydgoszcz VI-340.

Drukarnia Polska Spółdz. Wyd. „Zryw” z o. u., Bydgoszcz 1942 — E-35052